

Diskrete sannsynlighetsfordelinger vi har sett på

- ★ Binomisk fordeling — uavhengige forsøk
 - generalisering: multinomisk fordeling
- ★ Hypergeometrisk fordeling — avhengige forsøk
- ★ Negativt binomisk fordeling — uavhengige forsøk
 - spesialtilfelle: geometrisk fordeling
- ★ Poissonfordeling — antall hendelser i en poissonprosess

Hva har vi gjort for de diskrete fordelingene?

- ★ Beskrevet stokastisk forsøk
- ★ Utledet formel for punktsannsynlighet, $f(x) = P(X = x)$
- ★ Utledet formel for $E[X]$
- ★ Utledet formel for $\text{Var}[X]$
- ★ Sett på tabeller over $F(x) = P(X \leq x)$
- ★ Regnet på eksempler

- ★ Sett på sammenhenger mellom fordelinger:
 - hypergeometrisk \approx binomisk når N er stor i forhold til n
 - binomisk \approx poisson når n er stor og p er liten

Kontinuerlig stokastisk variabel

- ★ Denne uka: viktige kontinuerlige sannsynlighetsfordelinger
- ★ X : ikke-tellbart uendelig mange mulige verdier
- ★ Sannsynlighetsfordeling (sannsynlighetstetthet)

$$P(a < X \leq b) = \int_a^b f(x) dx$$

- ★ Kumulativ fordeling

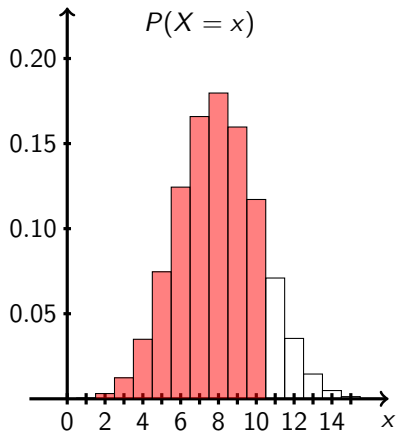
$$F(x) = P(X \leq x) = \int_{-\infty}^x f(t) dt$$

- ★ Forventningsverdi og varians gitt ved integraler
- ★ Husk $P(X = a) = 0$, slik at $P(X \leq a) = P(X < a)$

Normalfordeling som tilnærming til binomisk

★ La $X \sim b(x; n = 20, p = 0.4)$

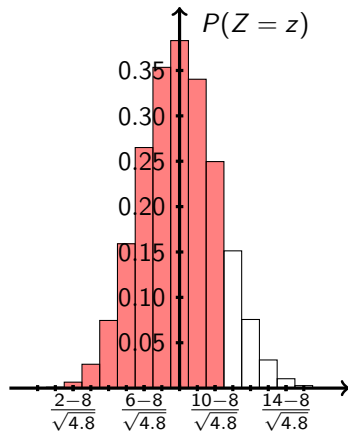
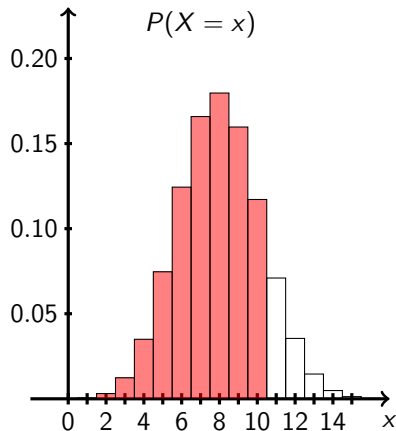
★ $P(X \leq 10) = ?$

Normalfordeling som tilnærming til binomisk

★ La $X \sim b(x; n = 20, p = 0.4)$

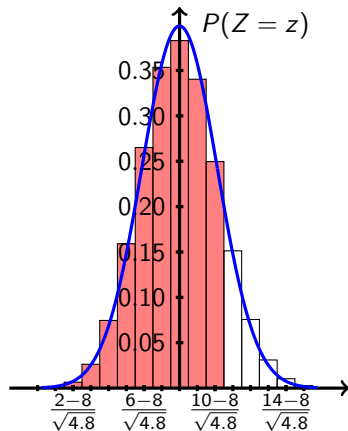
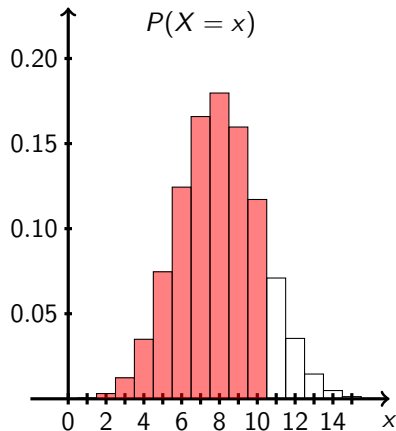
★ $P(X \leq 10) = ?$

Normalfordeling som tilnærming til binomisk

★ La $X \sim b(x; n = 20, p = 0.4)$

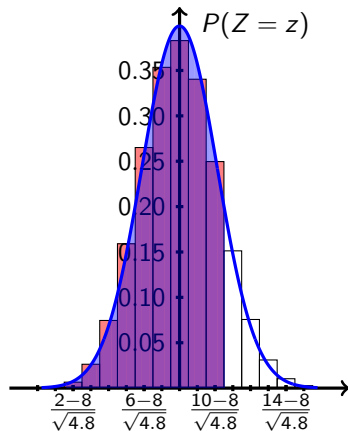
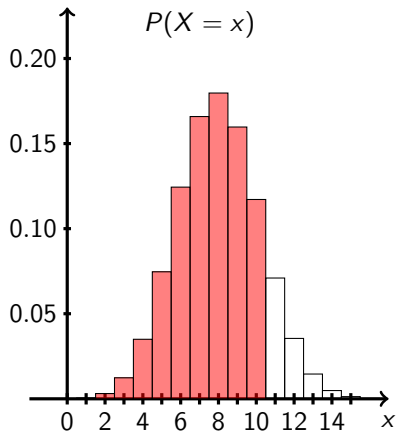
★ $P(X \leq 10) = ?$

Normalfordeling som tilnærming til binomisk

★ La $X \sim b(x; n = 20, p = 0.4)$

★ $P(X \leq 10) = ?$

Poissonprosess og poissonfordeling

★ Poissonprosess: hendelser langs en tidsakse

- 1) antall hendelser i disjunkte intervall er uavhengige
- 2) sanns. for en hendelse i et kort intervall er proporsjonal med lengden av intervallet,

$$P("X = 1" \text{ i intervallet } [t, t + \Delta t]) = \lambda \Delta t + o(\Delta t)$$

- 3) sanns. for minst to hendelser i et kort intervall er neglisjerbart,

$$P("X \geq 2" \text{ i intervallet } [t, t + \Delta t]) = o(\Delta t)$$

★ X: antall hendelser i intervallet $[0, t)$.

★ Poissonfordeling

$$f(x) = P(X = x) = p(x; \lambda t) = \frac{e^{-\lambda t} (\lambda t)^x}{x!} \quad \text{for } x = 0, 1, 2, \dots$$